

MESLEKİ REHBERLİK

Mesleklerin İnsan Yaşamındaki Önemi ve Bir Meslek Seçilirken Dikkat Edilmesi Gereken Koşulların Açıklanması

Meslek bir kimsenin, çalışma ömrü boyunca sürdüreceği faaliyetlerin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu yüzden, bir kimsenin mesleğini seçmekle, genel yaşam biçimi konusunda da bir seçim yapmış olduğunu söylemek hatalı olmaz. Çünkü meslek kişinin genellikle hayatını nasıl bir çevrede geçireceğini ve kimlerle etkileşimde bulunacağını belirleyen boyutlara da sahiptir. İnsanın hayatında böylesine etkileri olan bir kararın iyice düşünülmeden verilmesi hayal kırıklığına, mutsuzluğa ve başarısızlığa yol açabilmektedir.

Meslek seçimi, bireyin kendisine açık meslekleri, çeşitli yönleri ile değerlendirip, kendi gereksinimleri açısından, istenilir yönleri çok, istenmeyen yönleri az olan birine yönelmeye karar vermesidir. Bu karar kişinin yaşamı boyunca verdiği en önemli kararlardan biridir. Çünkü meslekteki etkinlikler bireyin yaşamının yaklaşık olarak üçte birini kapsar. Meslek sadece bir para kazanma, geçimi sağlama yolu değil, belki bunlardan da önemlisi bireyin kendini ifade etme, kendini gerçekleştirme yoludur.

İsabetli bir meslek seçim kararı, insanı gelecek için ümitlendirdiği ve güven sağladığı gibi toplumsal ve ekonomik kalkınmada ortam hazırlamaktadır. Meslek seçiminin gelişigüzel yapıldığı hallerde birey hayal kırıklığına uğramakta ve başarısız olabilmektedir. Bu nedenle bireyin tüm yaşamını ve mutluluğunu etkileyen iş ya da mesleğin seçimi üzerinde önemle durulması gerekmektedir. Meslek seçiminin önemi toplum için, toplumsal gelişmeye temel olacak insan gücünün planlanmasında, birey içinde bir takım fizyolojik, psikolojik ve sosyolojik ihtiyaçların doyurulmasında açıkça görülür. Bireyin seçtiği meslek onun işinde başarılı ve mutlu olup olamayacağını nerede oturup kimlerle etkileşimde bulunacağını da belirler.

Meslek seçimi günümüzde bir problem haline gelmiştir. Sebebi ise kişinin kendi yaşam biçimini kendisinin seçmesi ve verdiği kararın sorumluluğunu kendisinin taşıması gerektiğidir. Ayrıca seçeneklerin çokluğu da meslek seçiminin problem olmasında rol oynar.

Birey bu seçme özgürlüğünü sonuna kadar kullanamaz. Nedeni ise geldiği çevrenin sosyo-ekonomik, sosyo-kültürel özellikleri ile ana-babaların meslek hakkındaki tutumları gelir ve eğitim düzeyleri meslek seçimlerini etkileyen önemli faktördür.

Meslek seçilirken dikkat edilmesi gereken koşullar:

- Meslek seçmek hayat biçimini seçmektir.
- Birey meslek seçimini ideal benliğine göre değil gerçek benliğine göre yapmalıdır.
- Seçilen mesleğin gerektirdiği nitelikler ile bireyin sahip olduğu nitelikler arasında uygunluk olmalıdır. Bunun için bireyin kendini ve meslekleri tanıması gerekir. Kendini tanıma bireyin bir süreç olarak her türlü faaliyette kendini gözlemleyerek özellikleri konusunda bilinçlenmesiyle mümkün olabilir.
- Seçilen meslek dalında açık olup olmadığı araştırılmalıdır. Eğer açık yoksa işsizlik sorunu ile karşılaşacağı göz önünde bulundurulmalıdır. Meslek seçimi konusunda her bireyin kendisine soracağı şu sorulara vereceği cevaplar sağlıklı bir seçim yapmasına yardımcı olur.
- Kendimi 30 yaşlarında nasıl görüyorum? Nasıl bir hayat yaşamak isterim?
- Büyük bir şirkette mi çalışmak isterim, serbest çalışmayı mı tercih ederim?
- Büyük şehirde mi, küçük şehirde mi yaşamak istiyorum?
- Çok para kazanmak istiyor muyum?
- Emin bir iş mi istiyorum, risk almaya hazır mıyım?
- Seyahat etmeyi seviyor muyum?
- Nerede çalışmak bana zevk verir? Açık havada mı bina içinde mi?
- Hangi derslerden daha çok zevk alıyorum?
- İnsanlarla iyi geçinebiliyor muyum?